

H Ø J E S T E R E T S E M B E D S R E G N S K A B 2006

(Højesterets bidrag til årsrapport for domstolene for 2006)

1. Sagstilgang, sagsafvikling og sagsbeholdning.

1.1. Civile ankesager

Tilgangen af civile ankesager var i 2006 274 mod 268 i 2005, det vil sige en stigning på 2 %. Af disse blev 21 indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Civile ankesager er de mest arbejdskrævende, og man bør ved bedømmelse af sagsmængden ikke alene se på antallet af indkomne sager, men også på, hvor mange sager der afsluttes ved dom eller kendelse. Antallet af sager, der falder bort inden domsforhandling, fordi de hæves, er i de senere år faldet markant, jf. tabel 2.

Antallet af civile ankesager, der blev afsluttet ved dom eller kendelse, var i 2006 218 mod 242 i 2005. Der er således tale om et fald på 10 %. Det rekordhøje antal af afgjorte civile ankesager i 2005 skyldtes en ekstraordinær stor indsats og en midlertidig omlægning af dommerfuldmægtigenes arbejde, og det skal i vurderingen af resultatet i 2006 indgå, at der i 2004 og 2003 blev afgjort henholdsvis 200 og 209 sager ved dom eller kendelse. Der blev i 2006 behandlet 15 civile ankesager, hvor domsforhandlingen varede 2 eller flere retsdage.

Beholdningen af civile ankesager var ultimo 2006 423, hvilket er på niveau med beholdningen ved udgangen af 2005.

1.2. Straffeanker

Tilgangen af straffeanker var i 2006 58 mod 57 i 2005. Af disse blev 13 indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Der blev i 2006 afsluttet 57 straffeanker ved dom eller kendelse mod 54 i 2005. Det samlede antal afsluttede straffeanker var i 2006 60, hvilket var det samme som i 2005.

1.3. Kæresager og andragender¹

Tilgangen af kæresager og andragender var i 2006 252 mod 222 i 2005. Dette er en stigning på 14 % og dækker over en stigning inden for alle sagstyper i denne kategori. Af de 99 civile kæremål, der blev kæret til Højesteret, blev 34 indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Af de 70 indkomne straffekæremål blev 23 indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. I forhold til 2005 er der for de forskellige sagstyper tale om en stigning på mellem 60 og 280 % i antallet af indkomne kæremål med procesbevilling. Kæremål indbragt med procesbevilling er væsentligt mere ressourcekrævende end øvrige kæremål.

Det samlede antal af kæresager og andragender, der blev sluttet ved dom, kendelse eller beslutning, udgjorde i 2006 210 mod 203 i 2005, hvilket er en stigning på 3 %. Den samlede stigningen dækker over en stigning på afgjorte civile kæremål fra 65 i 2005 til 70 i 2006, en stigning i afgjorte andragende fra 64 i 2005 til 80 i 2006 og et fald i antallet af afgjorte kæremål i straffesager fra 74 i 2005 til 60 i 2006.

1.4. Sager med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet

I 2006 indkom der samlet 91 sager med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet mod 39 i 2005, hvilket udgør en samlet stigning på 133 %. Der er tale om en stigning inden for alle sagstyper, jf. tabel 7². Antallet af indbragte sager med procesbevilling i 2006 var på niveau med antallet i 2004.

1.5. Samlet sagstilgang og sagsafvikling

Den samlede tilgang af sager udgjorde i 2006 584 mod 547 i 2005, det vil sige en stigning på 7 %. Det samlede antal afsluttede sager faldt derimod i 2006 til 579 mod 601 i 2005. Der er tale om et fald på 4 %. Når det tages i betragtning, at det var en ekstraordinær indsats i 2005, der medførte det store antal af afgjorte civile ankesager, er antallet af afgjorte sager i 2006 tilfredsstillende og er steget i forhold til de i øvrigt forudgående år, jf. tabel 2. Den samlede

¹ Andragender er en fællesbetegnelse for visse anmodninger, der fremsættes såvel inden for den civile retspleje, eksempelvis i medfør af retsplejelovens §§ 253, stk. 4 (appel af delafgørelser), 372, 394, stk. 2, (appel efter appelfristens udløb), § 392, stk. 1, (kære af delafgørelser), § 399 (ekstraordinær genoptagelse eller anke), og inden for strafferetsplejen, eksempelvis i medfør af §§ 951, stk. 2, 966, stk. 2, og 969, stk. 2, (opsættende virkning af appel eller af ansøgning om procesbevilling).

sagsbeholdning var ultimo 2006 482 og således på niveau med sagsbeholdningen ultimo 2005 (tabel 4).

2. Gennemløbstid

Den gennemsnitlige gennemløbstid for sager, der blev afgjort i 2006, fremgår af tabel 3. Af tabellen fremgår tillige forberedelsestiden og berammelsestiden for civile sager, der afsluttes ved dom. Gennemløbstiden er den tid, der går fra modtagelsesdatoen til afsendelsesdatoen, det vil sige fra det tidspunkt, sagen modtages, til sagen afsluttes ved dom, kendelse, beslutning eller hæves. Gennemløbstiden indeholder således både den periode, hvor parterne forbereder sagen ved skriftveksling, indhentelse og fremlæggelse af nye beviser, herunder afhøring af parter og vidner, **og** den periode fra parterne har færdigforberedt sagen, til domsforhandlingen kan foretages, og dom afsiges. Domme afsiges normalt en uge efter, at domsforhandlingen er afsluttet. Parternes ønsker om ny bevisførelse for Højesteret er afgørende for længden af forberedelsestiden. I de sager, hvor der under forberedelsen bliver behov for at forelægge spørgsmål for andre institutioner, f.eks. Retslægerådet, Arbejdsskadestyrelsen eller EF-domstolen, har retten og parterne imidlertid ingen indflydelse på den del af forberedelsestiden, der går til forelæggelsen. Anderledes forholder det sig ved anden bevisførelse, idet den del af forberedelsestiden, der går til afhøring af parter og vidner, i et ikke ubetydeligt omfang beror på parternes advokater. Det samme gælder den del af forberedelsestiden, der vedrører skriftveksling om processuelle spørgsmål.

2.1. Civile ankesager

For civile ankesager, der i 2006 blev afsluttet ved dom efter *mundtlig* domsforhandling, steg den gennemsnitlige gennemløbstid i forhold til 2005 fra 693 dage til 765 dage. For disse sager var forberedelsestiden 440 dage i 2006 mod 399 i 2005. Berammelsestiden (inklusive domsforhandling, voterings- og afsigelsestid) steg for disse sager fra 294 dage i 2005 til 325 dage i 2006. Stigningen i berammelsestiden er beklagelig. Den lange berammelsestid er vanskelig at nedbringe, så længe antallet af indbragte sager er højt.

². Den betydelige stigning i 2006 skyldes, at tallet i 2005 var usædvanlig lavt. Årsagen hertil var, at nævnet i december 2005 gav et større antal tilladelser i sager, der først blev indbragt for Højesteret i 2006, jf. embedsregnskabet for 2005 pkt. 1.4.

En af virkningerne af den store tilgang af civile ankesager er, at det i de senere år har været nødvendigt at behandle en væsentlig del af de sager, hvor der afsiges dom, på skriftligt grundlag, dvs. med skriftlige procedureindlæg og uden mundtlig domsforhandling. I 2006 blev 35 % af disse civile ankesager afgjort på skriftligt grundlag. Behandlingsformen er ikke optimal, men er nødvendig for at undgå, at berammelsestiden bliver endnu længere.

Civile ankesager, der i 2006 blev afsluttet ved dom efter *skriftlig* procedure, havde en gennemsnitlig gennemløbstid på 575 dage mod 555 dage i 2005. Forberedelsestiden i disse sager var på 215 dage, hvilket var på niveau med forberedelsestiden i 2005. I 2006 steg den resterende periode indtil domsafsigelsen med 23 dage i forhold til 2005. Af denne periode gik – som i 2005 - i gennemsnit 179 dage med parternes udarbejdelse af den skriftlige procedure, mens dommerfuldmægtigens behandling, dommernes votering og domsafsigelse i gennemsnit steg til 181 dage.

Forholdet mellem antallet af mundtlige og skriftlige domsforhandlinger har betydning for gennemløbstiden inden for den enkelte kategori. I det omfang der aflyses mundtlige domsforhandlinger, voteres der på disse dage i sager, der er udtaget til skriftlig behandling. Antallet af bortfaldne domsforhandlinger har retten normalt ingen indflydelse på, idet bortfald i det væsentlige skyldes, at sagerne bliver hævet. Som nævnt under pkt. 1.1 er antallet af hævede sager i de senere år faldet. I 2006 blev der afsagt 76 domme efter skriftlig domsforhandling, hvoraf de 35 blev afsagt efter mundtlig votering på en af de dage, hvor en allerede berammet domsforhandling bortfaldt. De øvrige sager, der blev afsluttet ved dom efter skriftlig behandling, blev afgjort efter skriftlig votering, til hvilke der ikke afsættes særlige retsdage, idet sagerne cirkulerer mellem de deltagende dommere. Det er denne særlige indsats, der ligger til grund for det meget store antal afsagte civile domme i 2005, jf. pkt. 1.1. Antallet af domme afsagt efter skriftlig procedure var i 2006 i øvrigt stigende i forhold til 2003 og 2004.

Blandt de civile sager udgør forvaltningssagerne fortsat en stor del. Af de 274 civile ankesager, Højesteret modtog, var 112 forvaltningssager. Ca. 40 % af forvaltningssagerne i 2006 var skattesager. Skattesager, der er afgjort af Landsskatteretten, kunne indtil 1. januar 2007 indbringes for landsretten som 1. instans og kan derfor indbringes for Højesteret uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. I 2006 drejede 16 af de forvaltningsretlige sager sig om opholdstilladelse eller asyl og 8 om arbejdsskade. Der henvises i øvrigt til tabel 6.

Af tabel 9 fremgår i hvilket omfang Højesteret har omgjort eller stadfæstet domresultatet i den foregående instans. I 70 % af sagerne stadfæstede Højesteret dommen. Stadfæstelse kan ske i henhold til de grunde, der er anført i den indankede dom, eller i det væsentlige i henhold til disse grunde eller med en helt ny begrundelse. I 30 % af de indankede sager ændrede Højesteret den indankede doms resultat. Ændringsprocenten er lidt lavere end i 2005.

2.2. Straffeanker

Den gennemsnitlige gennemløbstid for alle afsluttede straffeanker var i 2006 149 dage. Det er et fald på 15 dage i forhold til de 2 forudgående år. For straffeanker, der afsluttedes ved dom, var gennemløbstiden i 2006 153 dage mod 169 dage i 2005. En egentlig forberedelse af straffeanker med skriftveksling og bevisoptagelse er sjældent forekommende. Domsforhandlingen i straffeanker berammes umiddelbart efter, at Rigsadvokaten har indbragt ankesagen. Berømmelsen sker på en af de dage, der i forvejen er reserveret til straffesager, således at de kan behandles inden for en rimelig tid og uafhængigt af berømmelsestiden for de øvrige sager.

2.3. Kæresager og andragender

Gennemløbstiden for alle afsluttede kæresager og andragender steg i 2006 med 11 dage i forhold til gennemløbstiden i 2005, således at gennemløbstiden i 2006 for disse sager var på gennemsnitlig 57 dage. Denne samlede stigning i gennemløbstiden skyldes en stigning i gennemløbstiden for civile kæresager og andragender, mens gennemløbstiden for straffekæremål var uændret, jf. tabel 3.

3. Ressourceanvendelse

Ved vurderingen af ressourceanvendelsen skal Højesterets særlige arbejdsopgaver og arbejdsform tages i betragtning.

3.1. Højesterets retssager

Forberedelsen af *civile ankesager*, der udgør ca. halvdelen af alle sager, forestås af Højesterets anke- og kæremålsudvalg. Udvalget består af 3 dommere, der, såfremt der opstår tvister under sagsforberedelsen, på skriftligt grundlag tager stilling til spørgsmålet. Det kan f. eks. dreje sig om tilladelse til nye påstande eller anbringender, eller om i hvilket omfang der skal indhentes supplerende oplysninger, afhøres vidner eller foretages syn og skøn. Afgørelse træffes på

grundlag af parternes indlæg og en dommerfuldmægtigs skriftlige gennemgang af sagen og tvistepunkterne. Såfremt der tillades afhøring af parter eller vidner, foretages disse af den byret, hvor parterne eller vidnerne har hjemting, eller i Højesteret af en dommerfuldmægtig, der i forvejen kender sagen. Der blev i 2006 givet tilladelse til parts- og vidneafhøringer i 68 civile sager. 26 afhøringer blev i perioden afholdt af dommerfuldmægtige i Højesteret. Til sammenligning blev der i 2005 givet tilladelse til parts- og vidneafhøringer i 87 civile ankesager og i 18 sager foretoges afhøringerne af dommerfuldmægtige i Højesteret. Dette mindre antal skyldes bl.a., at Højesterets fuldmægtige behandlede et ekstraordinært stort antal skriftlige ankesager det år.

Når forberedelsen er afsluttet, indkaldes advokaterne til et berammelsesmøde med ankeudvalgsformanden, hvor domsforhandlingens varighed samt spørgsmålet om, hvorvidt sagen er egnet til skriftlig behandling, drøftes. Herved sikres det, at der ikke afsættes unødigt tid til domsforhandlingen. På mødet i ankeudvalget bliver tidspunktet for domsforhandlingen fastlagt og sagen henvist til en af rettens to afdelinger, medmindre sagen skal domsforhandles skriftligt. Berammelse sker dog ofte telefonisk uden afholdelse af et møde. Ankeudvalgsformanden kan – også mod advokaternes indstilling – beslutte, at en sag skal domsforhandles skriftligt. For at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af den tid, der afsættes til domsforhandlingen, anmodes advokaterne endvidere om inden domsforhandlingen at udfærdige en tidsplan herfor.

Det er Højesterets erfaring, at det, når der opstår ledige retsdage inden for 6 måneder, er nødvendigt at beramme straffesager eller voteringer i skriftlige sager, idet advokaterne i mundtligt behandlede civile sager ofte ikke har mulighed for at møde til domsforhandling inden for en 6 måneders periode. En nedbringelse af berammelsestiden i civile sager til under 6 måneder er således ikke realistisk.

Højesteret har i 2005 og 2006 gennemført en forsøgsordning, hvorefter en dommerfuldmægtig er referendar for en førstevoterende højesteretsdommer. Fuldmægtigen indgår i et tæt samarbejde med dommeren om den sag, dommeren forbereder. Bistanden kan blandt andet bestå i undersøgelse af særlige spørgsmål, drøftelser af sagen og udarbejdelse af domsudkast. Erfaringerne med ordningen er positive for såvel fuldmægtige som dommere, og ordningen er derfor gjort permanent.

I de mundtlige domsforhandlinger medvirker mindst 5 dommere. I principielle sager og andre sager af særlig vigtighed kan retten bestemme, at der skal medvirke flere dommere. Forud for domsforhandlingen har dommerne gennemgået sagen, den af parterne udfærdigede ekstrakt, parternes sammenfattende processkrifter samt parternes materialesamlinger, hvis omfang varierer, men sædvanligvis er meget omfattende. Dette forberedelsesarbejde er navnlig i civile sager meget tidskrævende. Dommerene voterer straks efter domsforhandlingens afslutning. Der afsættes normalt lige så lang tid til votering og domsskrivning som til domsforhandlingen. Det er dog ofte ikke tilstrækkeligt, og domsskrivningen må da fortsættes efter domsforhandling og votering i andre allerede berammede sager. Dette er nødvendigt, da der normalt ikke afsættes berammelsesfrie dage.

Antallet af medvirkende dommere i de skriftligt domsforhandlede ankesager er som for de mundtligt domsforhandlede. Fordelen ved de skriftligt domsforhandlede, men mundtligt voterede ankesager er, at de kan votes på tidspunkter, hvor der med kort varsel er bortfaldet berammede domsforhandlinger. Dommernes forberedelse i disse sager svarer til forberedelsen i de mundtlige domsforhandlinger. Dog udgår en del af de ankesager, hvor en part er selvmøder, til skriftlig behandling, hvilket kan gøre forberedelsen af voteringen tungere.

I de mundtligt domsforhandlede og de skriftligt domsforhandlede, men mundtligt voterede ankesager samt i straffeankesager overværes dommernes votering af en dommerfuldmægtig, der nedskriver voteringerne, som indsættes i voteringsprotokoller i redigeret form. Dette arbejde er meget tidskrævende.

I *straffeankesager* kan Højesteret kun tage stilling til straffens udmåling, til fortolkning af de straffebestemmelser, som påstås overtrådt, og til, om der foreligger formelle fejl ved behandlingen i de tidligere instanser. Højesteret kan derimod ikke tage stilling til, om beviserne er rigtigt bedømt.

Kæresager og andragender bliver næsten altid behandlet skriftligt. Parterne indgiver således skriftlige indlæg. Sagerne forberedes af en dommerfuldmægtig, der udfærdiger referat og gennemgår forarbejder, litteratur og praksis samt udfærdiger udkast til afgørelse. Voteringen foregår normalt også skriftligt. I kæresager medvirker normalt 3 dommere. En del af

kæresagerne er indbragt med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. tabel 6, og angår principielle spørgsmål, hvilket kan nødvendiggøre deltagelse af 5 eller eventuelt 7 dommere. Tyngden af disse sager kan i vidt omfang sidestilles med de skriftligt behandlede civile ankesager.

3.2. Andre opgaver

Udover behandlingen af retssager varetager Højesteret en række andre opgaver.

Præsidenten har ansvaret for Højesterets *administrative opgaver*. Opgaverne udføres af Højesterets justitskontor, der ledes af administrationschefen med reference til præsidenten. De administrative opgaver er stigende, ikke mindst på informationsområdet og det personaleadministrative område.

Administrationschefen bistår endvidere præsidenten med behandlingen af bl.a. klager over højesteretsdommere og rets- og vicepræsidenter. Hun behandler også spørgsmål om retsafgift og aktindsigt, der ved tvivlsspørgsmål forelægges retten til afgørelse.

Højesteret varetager endvidere sekretariatsfunktionen for Den Særlige Klageret, Bibeskæftigelsesnævnet og Rigsretten.

Den Særlige Klageret har sekretariat i Højesteret, jf. retsplejelovens § 1a, stk. 5. Klageretten behandler anmodninger om genoptagelse af straffesager, klager over dommere og andre domstolsjurister og kæremål vedrørende forsvarerudelukkelse. Endvidere behandler Klageretten sager om afskedigelse af dommere og om afskedigelse og uansøgt forflyttelse af andre domstolsjurister. Klageretten består af en højesteretsdommer, der er formand, en landsdommer og en byretsdommer, en advokat og en professor. Både den forberedende sagsbehandling og voteringen i Klageretten foregår skriftligt. Sekretariatsopgaverne består i at forberede sagerne med indhentelse af akter, partshøring og udfærdigelse af referater og udkast til afgørelse, inden sagen rundsendes til votering blandt medlemmerne. Sekretariatsopgaverne varetages af tre dommerfuldmægtige og en kontorfunktionær

I 2006 var antallet af indkomne sager i Klageretten 130 mod 151 i 2005. Der har i 2006 været et mindre fald i antallet af afgjorte sager, idet der i 2006 blev afgjort i alt 137 sager mod 155 året før. Antallet af klager over dommere eller andre domstolsjurister faldt til 66 i 2006 mod 86 i

2005. Antallet af afgørelser i de øvrige sagstyper var uændret. Udviklingen i sagsantallet i årene 1998 – 2006 fremgår af tabel 10. Ud over de sager, der fremgår af tabellen, afsluttes et antal sager administrativt af sekretariatet uden votering blandt Klagerettens medlemmer. Antallet af disse sager udgjorde i 2006 91.

Bibeskæftigelsesnævnet har ligeledes sekretariat i Højesteret, jf. retsplejelovens § 47f, stk. 3. Bibeskæftigelsesnævnet varetager tilladelses- og tilsynsopgaver i relation til dommers lønede, faste bibeskæftigelse og skal årligt offentliggøre oversigter over de meddelte tilladelser, dommernes indtægtsgivende bibeskæftigelse og redegøre for sin virksomhed i øvrigt.

Bibeskæftigelsesnævnet består af præsidenten for Højesteret, præsidenterne for de to landsretter, en præsident valgt af de øvrige retspræsidenter, en dommer og to offentlighedsrepræsentanter. Nævnet er etableret med virkning fra den 1. januar 2007 og har således ikke haft virksomhed i 2006. Sekretariatsfunktionen har i størstedelen af 2006 været under etablering med anvendelse af en del ressourcer fra Højesterets forskellige personalegrupper.

Der har ikke i 2006 været ydet sekretariatsbistand til *Rigsretten*.

Endvidere varetager højesteretsdommerne *andre offentlige opgaver* af generel betydning for retsplejen og domstolene. Formandsposten i en række råd og nævn bestrides af højesteretsdommere. Det gælder således bl.a. Procesbevillingsnævnet, bestyrelsen for Domstolsstyrelsen og Dommerudnævnelsesrådet. Højesteret var endvidere repræsenteret i udvalget vedrørende dommers bibeskæftigelse.

Højesteret deltager i stigende omfang i internationalt samarbejde, herunder i møder på nordisk og europæisk plan. Som et led i dette arbejde udarbejdes der ofte redegørelser på engelsk om nationale retsforhold eller besvares spørgeskemaer til brug for efterfølgende drøftelser i internationale fora. Dette arbejde er tidskrævende både for dommere og fuldmægtige.

I maj 2006 arrangerede Højesteret et møde for det diplomatiske korps. 65 lande var repræsenteret og fik en orientering om bl.a. Højesteret stilling over for regering og Folketing, det daglige arbejde i retten, om Domstolsstyrelsen og om domstolsreformen.

Blandt de internationale møder kan nævnes:

- Nordisk præsidentmøde i Island
 - Medlemskab af Europarådets Consultative Council of European Judges
 - Netværk af højesteretspræsidenter i EU, hvor Højesteret er medlem af bestyrelsen.
- Netværket afholdt i 2006 et kollokvium i Warszawa om "Relations between the Supreme Court and the Executive Branch" med et dansk oplæg
- Den italienske forfatningsdomstols 50 års jubilæum i Rom
 - Det 20. kollokvium i sammenslutningen af de øverste forvaltningsdomstole i EU i Leipzig. Temaet var et case-study til belysning af domstolenes rolle i forbindelse med et kontroversielt motorvejsprojekt
 - Den 8. Europarådskonference for højesteretspræsidenter i Paris om "Access to the Supreme Court"
 - I 2006 er Højesteret optaget som medlem af "the Conference of European Constitutional Courts", hvor Højesteret deltog i et møde i Vilnius, Litauen.
 - Den 14. International Judicial Conference i Prag om "Balancing Justice and Judicial Economy"
 - Et seminar i Bukarest arrangeret af den rumænske forfatningsdomstol og Venice Commission
 - Den Internationale Dommerunions (IAJ) årsmøde i Budapest

Som disse eksempler viser, indebærer det forhold, at Danmark hverken har forvaltningsdomstole eller en særlig forfatningsdomstol, at Højesterets deltagelse i internationalt samarbejde er mere tidkrævende end i lande med specialdomstole.

Dommere fra Højesteret har endvidere virket som dommere ved nordiske processpil i Helsinki og ved processpil i Højesteret for danske jurastuderende.

En dommer har for udviklingsorganisationen IBIS været valgobservatør i Bolivia, og en dommer har for Danida undervist i Vietnam i voldgiftsprocedure.

En dommerfuldmægtig deltog i 2006 i et seminar afholdt af Academy of European Law i Trier om The Equal Treatment Directives of 2000.

Højesteret modtager besøg af udenlandske dommere. I 2006 havde Højesteret bl.a. besøg af alle ansatte ved Hovrätten i Skåne og Blekinge, af grupper af dommere fra Ukraine, Thailand og Korea. Endvidere har præsidenten for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Luzius Wildhaber, besøgt Højesteret.

Både sammenslutningen af nordiske administrationschefer ved de øverste domstole og af nordiske højesteretsbibliotekarer holdt i 2006 møde i København.

Højesteret modtager også mange danske besøg, bl.a. fra universiteter og fra en række byretter. Også i 2006 havde Højesteret åbnet dørene på Kulturnatten.

3.3. Årsværk

Højesterets samlede forbrug af årsværk var fordelt på 30,68 årsværk for juridisk personale, 9,07 årsværk for kontorphonale og 6,93 årsværk for øvrigt personale (2 vagtmestre, 1 bibliotekar, 1 it-medarbejder, 1 køkkenmedhjælper og 5 studenter).

De tilsvarende tal i 2005 var 44,62 fordelt på 30,09 årsværk for juridisk personale, 8,10 årsværk for kontorphonale og 6,43 årsværk for øvrigt personale. Da formandsposten i Procesbevillingsnævnet er en fuldtidsstilling, indgår der 1 dommerårsværk mindre i Højesterets arbejdsfordeling end angivet ovenfor.

Der er i løbet af året foretaget en registrering af den enkelte medarbejders relative arbejdstid fordelt på sagstyper og arbejdsområder. Registreringen er foretaget skønsmæssigt og i det væsentlige månedsvis af medarbejderne selv. Den registrerede relative arbejdstid omfatter det arbejde, der er en del af Højesterets virksomhed. Heri indgår arbejde i Den særlige Klageret og råd og nævn, i det omfang arbejdet ikke vederlægges særskilt.

4. Handlingsplan

Højesterets handlingsplan for 2006 er en videreførelse af handlingsplanen for de tidligere år. Den anvendes først og fremmest som en kontrol af, om udviklingen inden for de forskellige områder går i den ønskede retning. Højesterets opgave er at bidrage til retsenhed, retsafklaring og retsudvikling og som sådan træffe afgørelse i en lang række sager af indgribende personlig, økonomisk og samfundsmæssig betydning. Højesterets arbejdsform sikrer, at Domstolenes fælles

målsætning om, at sagsbehandling, afgørelser og andre ydelser skal være af højeste faglige kvalitet, opfyldes. Højesterets ressourcer anvendes stadig primært herpå. Målsætningen om at tilrettelægge arbejdsgangene mest hensigtsmæssigt forfølges til stadighed. I 2006 blev der afholdt en temadag for alle ansatte i Højesteret til drøftelse af ændring i arbejdsgange, med udbytterige erfaringsudvekslinger og dermed forbedring af arbejdsgange og ressourceudnyttelsen. I 2006 har der på Højesterets initiativ på ny været forhandlinger med Rigsadvokaten, Advokatrådet og Landsforeningen af beskikkede advokater om relevante emner og med henblik på en yderligere effektivisering og forenkling af domsforhandlingen i straffesager.

5. Forventninger til de kommende år

Højesteret ønsker at nedbringe sagsmængden og forkorte gennemløbstiden. Højesteret vil derfor fortsat søge at fastholde et højt niveau af afgjorte sager. Der må imidlertid ikke slækkes på kvaliteten, idet Højesteret er sidste instans og ofte træffer afgørelser af stor samfundsmæssig betydning. Det var derfor med den indtil 1. januar 2007 gældende struktur urealistisk at forestille sig en markant forkortelse af gennemløbstiden.

Den pr. 1. januar 2007 gennemførte retsreform vil medføre, at Højesteret i langt højere grad skal fungere som overordnet appelinstans, der fastlægger praksis i sager af principiel betydning eller anden vidtrækkende betydning. Når alle sager som hovedregel skal begynde i byretterne i første instans, vil Højesterets arbejde i videre omfang end i dag koncentreres sig om de centrale elementer i Højesterets opgaver, nemlig at træffe afgørelser i sager, der rejser spørgsmål af generel betydning for rets anvendelsen og retsudviklingen eller i øvrigt er af væsentlig samfundsmæssig betydning.

De civile sager og straffesager, der i dag ankes til Højesteret med tredjeinstansbevilling fra Procesbevillingsnævnet, indeholder uden videre spørgsmål af principiel betydning. I dag anvender Højesteret imidlertid størstedelen af sine ressourcer på behandlingen af civile sager, der er anlagt ved landsretten som førsteinstans enten på grund af sagens værdi, eller fordi der er tale om en prøvelse af afgørelser truffet af et ministerium eller en central statslig klageinstans, eller fordi sagen af byretten er henvist til landsretten. En del af disse sager rummer principielle spørgsmål, men det er langt fra altid tilfældet. Blandt straffesagerne udgør nævningsagerne den

betydeligste gruppe, men størstedelen af dem rummer ikke for Højesteret principielle spørgsmål. Resultatet er, at Højesteret i dag anvender en stor del af sine ressourcer på at behandle sager, som ikke har betydning for retsudviklingen. Den nævnte retsreform vil derfor få en stor og positiv betydning for Højesteret.

Virkningen af domstolsreform vil dog først slå igennem i Højesteret efter nogle år, idet følgerne af reformen i Højesteret er forsinket i forhold til de øvrige instanser, og idet Højesteret har en stor mængde verserende sager, hvoraf størstedelen er civile ankesager.

TABEL 1

INDKOMNE SAGER

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
CIVILE ANKER	260	279	303	300	273	291	243	282	268	274
STRAFFEANKER	45	47	52	40	52	55	57	65	57	58
KÆREMÅL og ANDRAGENDER ¹⁾	291	279	245	251	227	222	260	237	222	252
Herunder:										
Civile kæremål	-	-	-	-	103	113	107	89	86	99
Straffekæremål	-	-	-	-	67	64	95	88	57	70
Andragender	-	-	-	-	57	45	58	60	79	83
Indkomne sager i alt	596	605	600	591	552	568	560	584	547	584

TABEL 2

AFSLUTTEDE SAGER

Afgørelser	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Dom/kendelse/ Beslutning										
CIVILE ANKER	165	163	194	209	206	225	209	200	242	218
STRAFFEANKER	38	41	50	36	48	47	44	52	54	57
KÆREMÅL og ANDRAGENDER ¹⁾	251	265	254	232	224	197	236	213	203	210
Herunder:										
Civile kæremål	-	-	-	-	104	105	95	90	65	70
Straffekæremål	-	-	-	-	68	51	90	71	74	60
Andragender	-	-	-	-	52			52	64	80
I alt	454	469	498	477	478	469	489	465	499	485

Hævede sager og sager sluttet på anden måde	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
CIVILE ANKER	110	77	72	95	75	67	61	50	61	52
STRAFFEANKER	5	7	8	4	4	6	6	4	6	3
KÆREMÅL/ANDRAGENDER ¹⁾	31	21	4	7	12	17	13	23	35	39
Herunder:										
Civile kæremål	-	-	-	-	6	10	6	10	23	19
Straffekæremål	-	-	-	-	2	4	3	6	4	7
Andragender	-	-	-	-	4	3	4	7	8	13
i alt	146	105	84	106	91	90	80	77	102	94
Afsluttede sager i alt	600	574	582	583	569	559	569	542	601	579

¹⁾ Til kategorien andragender hører blandt andet anmodninger om ekstraordinær anke og genoptagelse, jf. retsplejelovens § 399, anmodninger efter retsplejelovens § 253, stk. 4, og anmodninger om appel efter appelfristens udløb.

TABEL 3

**GENNEMLØBSTIDER FOR AFSLUTTEDE SAGER
(Angivet i dage)**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
CIVILE ANKESAGER						
Civile ankesager m. mundtlig domsforhandling:						
Gennemløbstid i dage	702	633	690	714	693	765
- heraf forberedelsestid	445	383	463	436	399	440
- heraf berammelsestid, domsforhandling, votering og afsigelsestid	257	256	227	278	294	325
Civile ankesager m. skriftlig domsforhandling:						
Gennemløbstid i dage	548	686	566	637	555	575
- heraf forberedelsestid	278	377	226	294	218	215
- heraf skriftlig procedure, votering og afsigelsestid	270	308 ²⁾	340 ³⁾	343 ⁴⁾	337 ⁵⁾	360 ⁶⁾
Gennemløbstid for alle civile ankesager¹⁾	596	586	589	628	590	634
STRAFFEANKER						
Straffeanker m. domsforhandling:						
Gennemløbstid i dage	182	152	159	170	169	153
Gennemløbstid for alle straffeanker¹⁾	168	144	149	164	164	149
KÆRESAGER OG ANDRAGENDER						
- Civile kæremål	85	80	57	74	43	69
- Straffekæremål	45	55	90	74	60	59
- Andragender	41	33	43	36	35	43
Gennemløbstid for alle kæresager og andragender¹⁾	63	64	67	65	46	57

1) Omfatter også sager, der er hævet eller afvist.

2) Heraf var den tid, der medgik til skriftlig procedure og til votering, henholdsvis 179 dage og 129 dage.

3) Heraf var den tid, der medgik til skriftlig procedure og til votering, henholdsvis 169 dage og 171 dage

4) Heraf var den tid, der medgik til skriftlig procedure og votering, henholdsvis 193 og 150 dage.

5) Heraf var den tid, der medgik til skriftlig procedure og votering, henholdsvis 179 og 158 dage.

6) Heraf var den tid, der medgik til skriftlig procedure og votering, henholdsvis 179 og 181 dage.

TABEL 4

VERSERENDE SAGER

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Verserende civile ankesager	399	438	473	466	458	457	429	460	419	423
Verserende højesteretssager i alt	476	507	523	529	512	520	509	543	479	482 ¹⁾

1) Heraf 25 straffeanker, 20 civile kæremål, 8 straffekæremål og 6 andragender

TABEL 5

BERAMMEDE RETSDAGE

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
CIVILE SAGER ¹⁾									
<1 dag	24	21	20	17	23	22	23	23	27
1 dag	73	89	85	83	82	74	81	107	63
1½ dag	5	12	5	15	8	10	13	13	13
2 dage	8	14	13	13	6	6	6	5	6
2½ dag	2	2				1	1	2	3
3 dage	1		2	1	1	1	5	3 ¹⁾	4
3½ dag									
4 dage		1			1		1	2	
4½ dag									
5 dage						1		1	2
> 5 dage	1 ²⁾				1 ³⁾	1 ²⁾			
STRAFFESAGER ¹⁾									
<1 dag	31	40	32	37	41	40	40	51	51
1 dag	5	10	2	7	1	3	8	3	3
1½ dag	1		1		1	1			
2 dage	1			2	1	1	1	0	
2½ dage									
3 dage									
3½ dag									
4 dage									
4½ dag									
5 dage									
> 5 dage									

Det er alene den tid, der er afsat til parternes indlæg under domsforhandlingen, der er opgjort. Den tid, der anvendes til dommernes forberedelse og til votering og domsskrivning, er derimod ikke medtaget. Der henvises herom nærmere til afsnit 3.1.

¹⁾ Flere sager, der behandles sammen, tæller kun én gang.

²⁾ 1 x 10 dage.

³⁾ 1 x 9 dage

TABEL 6

FORVALTNINGSSAGER

	2002	2003	2004	2005	2006
FORVALTNINGSSAGER I ALT	109	93	117	107	112
- heraf skattesager	51	37	54	47	46
- heraf sager vedr. ekspropriation	5	3	3	0	1
- heraf sager vedr. arbejdsskade	13	10	7	9	8
- heraf sager vedr. ansættelsesforhold	4	1	4	3	1
- heraf sager vedr. social pension	5	1	4	2	1
- heraf om lov om patientskade	5	8	8	4	1
- heraf sager vedr. opholdstilladelse (ikke opgjort i 2001-2004)				13	16
Andre sagstyper	26	33	37	29	38

TABEL 7

PROCESBEVILLINGER

Indkomne sager, hvor der er givet tilladelse fra Procesbevillingsnævnet:	2002	2003	2004	2005	2006
Civile ankesager	22	15	25	9	21
Civile kæremål	19	24	17	16	34
Straffeankesager	18	12	17	8	13
Straffekæremål	8	13	30	6	23
I alt	67	64	89	39	91

TABEL 8

SKRIFTLIGT BEHANDLEDE ANKESAGER

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Udgået til skriftlig behandling	79	72	62	106	92	73
Afsagte domme	55	78	65	52	107	76
- heraf mundtligt voterede	24	40	31	21	39	35

TABEL 9

UDFALD AF CIVILE ANKESAGER

Afgjort i Højesteret ¹⁾

	2004		2005		2006	
RESULTAT I FORHOLD TIL DEN INDANKEDE DOM:						
A. Stadfæstelse						
- I henhold til grundene	44		55		37	
- I det væsentlige i henhold til grundene	52		56		58	
- Ny begrundelse	26		30		52	
I alt	122	63 %	141	65 %	147	70 %
B. Ændring	73	37 %	77	35 %	63	30 %
RESULTAT I FORHOLD TIL DEN TIDLIGERE INSTANS:						
Østre Landsret						
- Stadfæstelse	73	61 %	68	73 %	92	74 %
- Ændring	46	39 %	25	27 %	32	26 %
I alt	119	100 %	93	100 %	124	100%
Vestre Landsret						
- Stadfæstelse	38	72 %	63	63 %	36	61 %
- Ændring	15	28 %	37	37 %	23	39 %
I alt	53	100 %	100	100 %	59	100%
Sø- og Handelsretten						
- Stadfæstelse	11	48 %	9	38 %	19	70 %
- Ændring	12	52 %	15	62 %	8	30 %
I alt	23	100 %	24	100 %	27	100%

I denne oversigt er afviste sager ikke medtalt. Domme i alt: 2004: 195 2005: 218 2006: 218

TABEL 10

DEN SÆRLIGE KLAGERET

Antal afgjorte sager

	199 8	199 9	200 0	200 1	200 2	200 3	200 4	200 5	200 6
Genoptagelse	60	62	86	62	80	74	73	56	59 ¹⁾
Dommersager	26	32	33	46	68	57	87	86	66 ²⁾
Kæresager (§ 737, § 987)	12	18	15	20	10	16	14	13	12
I alt	98	112	134	128	158	147	174	155	137

¹⁾ Anmodning om genoptagelse blev imødekommet i 5 af sagerne.

2) I en af sagerne blev der udtrykt misbilligelse.

TABEL 11

TIDSFORBRUG

Opgjort i procent af den tid, der er anvendt på arbejde i Højesteret

	Dommere	Øvrige jurister	Kontor-funktionærer	Øvrige Personale
Straffeanker	9	6	8	
Straffekæremål/Andragender	3	10	5	
Civile anker	73	42	29	
Civile kæremål/Andragender	6	21	5	
Kursusaktivitet			1	1
Økonomiforvaltning			5	
Ledelse og Administration	4	8	15	12
Interne udvalg	3	2	1	2
Edb			15	
Vagtmester- og Reception			6	27
Klageretten og nævn	1	9	8	
Biblioteksopgaver				24
Køkken				28
Andre opgaver	1	2	2	6
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %